

Slovo k povzbuzení na pondělí 12. dubna 2021, na pondělí po 2. neděli velikonoční
Biblická čtení: Sk 4,23-31; Ž 2; Jan 3,1-8

Milé sestry, milí bratři,

včerejší neděle skončil velikonoční oktáv a my dnes máme první všední den velikonoční doby. Připomíná nám, že Kristus se po svém zmrtvýchvstání zjevoval svým věrným ještě celých čtyřicet dnů až do dne Letnic. Proto stále máme být otevření daru velikonoční radosti. Všední charakter těchto velikonočních dnů nám zároveň připomíná, že radost z Kristova vzkříšení je něčím, co by mělo vlastně celoročně, dokonce celoživotně aspoň nějak proniknout náš každodenní všední život. Velikonoční radost by měla být jednou z charakteristik křesťanů, dokonce jedním z jejich poznávacích znamení.

Zvláště důležité je toto pozvání a povolání k radosti připomenout v nynější nelehké době stále nekončící pandemie, kdy právě Boží radosti, ne nějaké umělé či prázdné, je bezpochyby více než kdy jindy potřeba. Autentickou velikonoční radost, o níž jsme se v uplynulých dnech velikonočního oktávu snažili vícekrát rozjímat, si nemůžeme vyrobit sami, ale kéž bychom byli jejímu daru stále otevření. A když jej dostaneme, když zakusíme trochu Boží radosti, kéž bychom se ji snažili uchovat ve svém srdci i v každodenním životě a neuváženě a zbytečně se o ni hned něčím nepřipravili. Už jen proto, abychom ji mohli aspoň nějak také dávat dál, zprostředkovávat svému okolí, častokrát tak smutnému, vyčerpanému, frustrovanému...

Obraťme však nyní svou pozornost k dnešním biblickým čtením. V prvním (již od Božího hodů velikonočního) otevíráme na pokračování knihu Skutků apoštolů, svědectví o životě prvotní církve, zatím její první kapitoly, kdy hlavními lidskými aktéry jsou apoštolové Petr a Jan. Ti se právě vrací z chrámového vězení, do něhož byli uvrženi pro své neohrožené hlásání Krista jako Božího Mesiáše. Vyprávějí ostatním křesťanům, co se stalo, následně všichni společně začnou velebit Boha za to, jak se Kristova zaslíbená blízkost skrze sílu Ducha svatého v různých protivenstvích začíná projevovat, jak ji apoštolové pronásledovaní pro Ježíšovo jméno začínají zakoušet. A modlitba jim všem dodá další odvahu, protože otevře jejich nitro pro novou sílu Božího Ducha, sílu tajemné Kristovy přítomnosti.

Jak krásná inspirace, co učinit, jednak když se něco s Boží pomocí povede, zažije-li člověk nějakou Boží blízkost, radost, anebo naopak v různých těžkých situacích, kdy Boží pomoc a útěchu zvláště potřebuje: Pomodlit se, poděkovat a poprosit.

Bez modlitby není víceméně možná žádná autentická křesťanská duchovní zkušenost. Je to modlitba, jež otevírá oči duše, aby porozuměla, kudy ji Bůh vedl, jak ji navštívil anebo napomenul, modlitba pomáhá duši, aby viděla Boží Kristovo působení v životě i ve světě, uschopňuje ji, aby mohla dostat nové Boží dary, novou radost a kýženou sílu k víře, naději a lásce.

Máme-li touhu se s Bohem, zmrtvýchvstalým Kristem jakkoli autenticky v životě potkávat a nemá-li naše křesťanská víra být jen kulisou či jen mravním kodexem našeho života, ale má-li být opravdovým následováním Krista, celoživotním bytostným vztahem s ním, bez modlitby to nejde. Křesťanství bez modlitby by tak bylo trochu podobné (mezilidskému) vztahu bez komunikace, který tak nemá (dlouhodobě) šanci na přežití...

V evangelijním úryvku máme před sebou začátek dlouhého Kristova nočního rozhovoru s Nikodémem. Velké Kristovy řeči podle Janova sepsání nás budou provázet ve všedních dnech vlastně až do konce velikonoční doby (pouze neděle, svátky a slavnosti budou mít biblická čtení vlastní): Po nočním rozhovoru s Nikodémem tak bude následovat Ježíšova řeč o chlebu života, pak o dobrém pastýři, abychom následně naslouchali Kristově řeči na rozloučenou ústící do řeči o příchodu Přímluvce a velekněžské modlitby. Je to jedinečná příležitost se zaposlouchat do Kristových slov, jak nám je pro naši spásu zaznamenal evangelista Jan...

Za Pánem Ježíšem, patrně někdy ještě na začátku jeho veřejného působení, přichází Nikodém, člen židovské velerady. Je teprve jen tajným ctitelem Páně, proto přichází v noci, aby nebyl nikým spatřen. Před Ježíšem vyznává, že na základě znamení již uvěřil v jeho mesianitu, a Kristus ho vlídně zve, že je třeba učinit ještě další krok, narodit se shůry, narodit se z vody a z ducha.

Už starokřesťanská četba v těchto slovech pochopitelně vyčetla poukaz na křest vodou, do níž ve jménu Trojice sestupuje Duch svatý. Stejně tak středověká systematika v těchto slovech identifikovala specifické místo především pro ustanovení účinků křtu jakožto znovuzrození pro Boží království.

Ke křtu vodou chce tak Pán Ježíš laskavě dovést všechny své (třeba ještě) tajné ctitele, stejně jako všechny nás dávno pokřtěné stále zve k obnově křestní milosti, zejména ve svátosti smíření, kterou již staří církevní učitelé nazývali příhodně „pracným křtem“ (*baptismum laboriosum*), jak již také bylo mnohokrát řečeno. Je tedy dobré se nechat Pánem Ježíšem pozvat, nechat se zvat stále znovu a znovu, protože přeci jde o naše stále se uskutečňující znovu rození pro Boží království, které přeci všichni toužíme spatřit...

«Vítr vane, kam chce; slyšíš, jak hučí, ale nevíš, odkud přichází a kam jde» jsou krásná slova v závěru dnešního úryvku. Zachycují nejen působení samotného Ducha svatého, jakoby Božího větru, ale i způsob života člověka, nechávajícího se skutečně Božím Duchem vést: «Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha». Jedním z projevů takového člověka je pak určitá nenápadnost jeho dobroty, ne nepodobná (zdánlivé) nenápadnosti působení Ducha svatého. A možná právě něco takového by mělo být jedním z prvních ovocí velikonoční radosti a znovuzrození z vody a Ducha křtem či svátostí smíření. Dobrota a její nenápadnost jsou dalšími neklanými znameními autenticity našeho křesťanství, jejich absence ovšem mohou být znamením jeho opaku...